



Lugupeetud justiitsminister Liisa-Ly Pakosta
Lugupeetud majandus- ja tööstusminister Erkki Keldo
Lugupeetud sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo

11. november 2024

Võrdse kohtlemise valdkonnas tegutsevate vabäühendusteni on jõudnud info, et Justiitsministeerium on kavandamas uusi samme soolise võrdõiguslikkuse seaduse ja võrdse kohtlemise seaduse ühendamiseks. Kuna oleme võrgustikuga aasta esimeses pooles panustanud juba valminud soolise võrdsuse ja võrdsete võimaluste seaduse eelnõu (SVVVS) protsessi, siis tekitavad uued arengud küsimusi, millele loodame oma kirjaga teilt vastuseid saada.

Võrdse kohtlemise võrgustiku asutasid 2013. aastal vabäühendused, kelle tegevuse põhifookus on võrdne kohtlemine või mõne vähemusgrupi õiguste eest seismine. Võrgustiku üheks peamiseks huvikaitse eesmärgiks on üle kümne aasta olnud võrdse kohtlemise seaduses oleva hierarhia kaotamine. Oleme avaldanud tunnustust tänasele koalitsioonile, mis on teema olulisust mõistnud ja viinud seaduste ühendamise sisse Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi.

Kuna SVVVS-i eelnõu on valmis, siis palume teil selgitada, kas valmimisel on uus eelnõu või on plaan olemasolevat täiendada. Avalike andmete kohaselt on Justiitsministeerium sõlminud lepingu Advokaadibüroo Sorainen AS-iga, mille eesmärk on: ".../töövõtja poolt vastavalt hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale seaduseelnõu ning selle seletuskirja kavandi ettevalmistamine, millega ühendatakse üheks terviktekstiks võrdse kohtlemise seadus ja soolise võrdõiguslikkuse seadus, eesmärgiga ühtlustada kõikide diskrimineerimisega seonduvate tunnuste kaitse vastavalt põhiseadusele." Töö tähtaeg on juba 15. novembril.

Justiitsministeeriumi poolt eelnõu ja seletuskirja kavandi tellimine väljastpoolt riigisektorit, seejuures väga lühikese teostamise perioodiga, tekitab paratamatult mitmeid küsimusi. Nagu eelpool mainitud, valmis riigil selle aasta mais soolise võrdsuse ja võrdsete võimaluste seaduse eelnõu (eelnõu toimiku number: 24-0529). Juba aasta varem toimusid seaduste ühendamise teemal arutelud. Näiteks kutsus minister Signe Riisalo 16. juunil 2023 kokku laiapõhjalise kaasamisürituse, kus oma vaadet uuele seadusele said jagada nii riik kui ka valdkonnas igapäevaselt tegutsevad vabäühendused.

30. mail 2024 tutvustas SVVVS eelnõud võrdse kohtlemise võrgustikule Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi võrdsuspoliitika osakonna võrdsete võimaluste poliitika juht ning 13. juunil 2024 avaldasime eelnõu kohta võrgustikuga kirjalikult arvamust. Tunnustasime valitsust, Sotsiaalministeeriumi ning Majandus-ja Kommunikatsiooniministeeriumi, kuna eelnõu näol on tegu olulise sammuga kõigi inimeste inimõigusi austava Eesti suunas. Lisaks väärib eraldi kiitust avatud ja kaasav protsess eelnõu väljatöötamisel – just selline, nagu see demokraatlikus riigis peaks olema.

Kuna SVVVS-i eelnõu on juba läbinud kaasamise ja riiklike institutsioonide kooskõlastusringi, on info uue eelnõu tellimise kohta ootamatu. Pöördume teie poole, et aru saada uue eelnõu ja seletuskirja tellimise eesmärgist ja vajadusest. Soovime teada, kas advokaadibüroole tehtud tellimuse eesmärk on asuda koostama uut eelnõud või täiendada juba olemasolevat? Kas ja millised muudatused on plaanis, võrreldes eelkõige juba olemasoleva eelnõuga? Kas ja millisel määral puudutab uus eelnõu hierarhia kaotamist erinevate kaitstavate gruppide vahel, uute gruppide sissetoomist ning soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku pädevusi?

Lisaks soovime teada, kas ja mil viisil on planeeritud kaasata inimõiguste ja võrdse kohtlemise edendamise tegevavaid vabaiühendusi uue eelnõu koostamisse ning kuidas võetakse arvesse sisendit, mida oleme juba varasemalt riigile andnud.

Oleme avatud koostööks ja infovahetuseks ning loodame, et leiate võimaluse meie küsimustele vastamiseks.

Võrgustiku liikmed:

Eesti Inimõiguste Keskus
Eesti Lastekaitse Liit
Eesti LGBT Ühing
Eesti Noorteühenduste Liit
Eesti Pagulasabi
Eesti Puuetega Inimeste Koda
Eesti Transinimeste Ühing
Eesti Vegan Selts
Eesti Üliõpilaskondade Liit
Naiste Tugi- ja Teabekeskus
Oma Tuba (Feministeerium)
URALIC Keskus